

BESLUT

2020-05-11

Dnr: 19/03947

SAKEN

Lokala nyheter Västmanland, SVT1, 2019-11-27, kl. 18.33 och 19.55 samt SVT2, 2019-11-27, inslag om en avfallsanläggning; fråga om opartiskhet och saklighet

BESLUT

Inslagen frias. De strider inte mot kraven på opartiskhet och saklighet.

INSLAGEN

Inslagen var likalydande och handlade om att en kommun fattat beslut om åtgärder mot en avfallsanläggning. Inslaget påannonserades av en nyhetspresentatör på följande sätt.

Tippen i [tätort] ställs inför hårda åtgärdskrav efter gårdagens beslut i [kommuns] miljö- och konsumentnämnd. [Företaget] bakom tippen säger att de ser över hur de ska agera och en grupp grannar till tippen är tveksamma till om åtgärdskraven kommer hjälpa.

Därefter följde ett reportage från den namngivna tätorten där bland annat följande sades.

(Boende i tätorten) – Nu har, [tätort] det är mer känt för soptippen än vad det är för vårt fina mässingsbruk och vår fina natur. (Reporter) – Ja, här i [tätort] har [kommun] nyligen ställt nya krav på den kritiserade [tippen]. Tippen måste antingen uppfylla kravet på under 10 000 ton avfall eller ansöka om nytt tillstånd. (Boende i tätorten) – Det är ju i alla fall ett steg i rätt riktning, så att det här är nog det mest positiva vi har fått ifrån kommunen. För det här är fel plats att ha en soptipp på. Nära samhället och nära [å] och med buller och damm och illaluktande sopor.

Inslaget avslutades med att nyhetspresentatören sa att de sökt det aktuella företaget för en kommentar utan framgång. Han sa även att företaget tidigare sagt att grannarna inte behöver oroa sig och att företaget följer alla lagar och regler.

ANMÄLAN

Inslaget har anmälts av det i inslaget omnämnda företaget, som sammanfattningsvis för fram följande.

Sveriges Television AB (SVT) har utsatt företaget för oförsvarlig publicitets-skada. Den privatperson som intervjuades i inslaget har tidigare ägnat sig åt att sprida lögnen om företaget i sociala medier och är en av flera som aktivt försöker få bort företaget från området. Personen är inte närboende till den aktuella avfallsanläggningen.

SVT ringde till företagets jurist inför inslaget för att få en kommentar om kommunens beslut. Företaget hade då själva inte tagit del av beslutet, som ännu inte offentliggjorts. Företaget gavs ingen möjlighet att kommentera den kritik som privatpersonen som intervjuades i inslaget riktade mot dem. Påståendet om att företaget är ett ”sopigt sopföretag” lät SVT stå oemotsagt.

Anmälaren ställer sig frågande till hur SVT kunde använda ett gammalt citat för att redovisa företagets inställning i slutet av inslaget. Om SVT inte får tag på företaget så kan de inte citera från en tidigare rapportering som avser en annan händelse.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

SVT anser att inslaget överensstämmer med kraven på opartiskhet och saklighet och anför sammanfattningsvis följande.

Inslaget var en del av en löpande nyhetsrapportering om den aktuella avfallsanläggningen som har handlat om såväl avfallsmängder som hur själva hanteringen har gått till.

Inför publiceringen gjorde redaktionen flera försök att få en kommentar av företaget. Först sökte redaktionen utan framgång företaget jurist, som tidigare stått för de flesta uttalandena i SVT:s rapportering. Därefter kontaktades företagets växel som kopplade samtalet till en föräldraledig chef. Denna person hänvisade i sin tur redaktionen att skicka ett mejl till företaget. Redaktionen skickade ett mejl med önskan om snabbt svar. Något svar kom aldrig. Redaktionen valde då att citera tidigare uttalanden från företaget i inslaget. Detta för att så långt som möjligt kunna redogöra för företagets tidigare inställning i frågan, trots att man inte lyckats få kontakt under dagen. Olyckligtvis blev formuleringen i påannonseringen något missvisande eftersom den kunde ge intrycket av att redaktionen talat med företrädare för företaget samma dag.

När det gäller uttalandet ”sopigt sopföretag” förekom det i en publicering på SVT:s webbplats och finns inte med i de aktuella inslaget.

AKTUELL BESTÄMMELSE

SVT ska utöva sändningsrätten opartiskt och sakligt samt med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i televisionen (13 § i sändningstillståndet). Kraven på opartiskhet och saklighet tillämpas enligt granskningsnämndens praxis i princip fullt ut på programledare, reportrar och andra som genom sin ställning i ett program kan uppfattas som företrädare för programföretaget. Med hänsyn till den vidsträckta yttrandefriheten kan kraven ställas lägre i fråga om intervjuade, debattdeltagare och andra så kallade tillfälliga medverkande.

Om allvarlig kritik riktas mot en klart utpekad part ska dock den kritiserade få bemöta eller kommentera kritiken. Som regel ska detta ske i samma program eller inslag. Att en part vägrar att medverka hindrar inte att ett program eller inslag sänds. Om möjligt bör i sådana fall den kritiserades uppfattning redovisas på något annat sätt.

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Granskningsnämnden konstaterar att företaget hade getts möjlighet att kommentera kommunens beslut om åtgärder mot deras avfallsanläggning och företagets generella inställning i frågan redovisades i inslaget. Att en person, som varit kritisk till företaget på bland annat sociala medier, intervjuades i inslaget och kommenterade kommunens beslut medför inte att det strider mot kraven på opartiskhet och saklighet. Vad anmälaren i övrigt anfört, exempelvis om att det uttalande från företaget som redovisades i inslaget kom från en tidigare rapportering, medför inte att det strider mot kraven på opartiskhet och saklighet.

Nämnden tillämpar bestämmelserna i radio- och tv-lagen och i programföretagens sändningstillstånd. Det ingår inte i nämndens uppgifter att pröva textinformation på programföretagets webbplatser. Vad anmälaren anfört om påståendet om att företaget var ett ”sopigt sopföretag” lämnas därför utan åtgärd.

Detta beslut har fattats av Malin Bonthron, Clas Barkman, Bo-Erik Gyberg, Gunnar Springfeldt, Kristina Åberg och Sofia Olsson Olsén efter föredragning av Elin Ackerberg.

På granskningsnämndens vägnar

Malin Bonthron

Elin Ackerberg

Originalhandlingen med namnunderskrifter förvaras hos myndigheten.